

DOBAI PÉTER

Az áthatolás lehetetlensége régí fényképek idő-papírfalán

*Emléked emlékezetem előtt jár,
képpel, képzelettel el nem érem. Harminc évvel ezelőtti kimondott
szavaid-szavaim-szavaink, mintha lennének
része egy idegen nyelvnek,
amelynek nincs se szótára, se grammatikája.
Még egyszer, újra most: megtanulhatatlanok.
Néha megnézem merész-szép ifjúságunk fényképeit,
de nem néznek vissza rám a halványuló papírlapok,
pedig látom, nevensz, látom a régi csongrádi kertet,
a Tisza-töltést, a sötét fasort, a messzibe soroló jegenyéket,
látom egyszer-akkori tekintetedet,
és nem látom közben akkor-egyszeri nézésedet.
A valóságon – a harminc-év-utánon – áthatol éber álmom.
Az álom nem idegen nyelven beszél, fényképarcaidról
ilyenkor élni kezd egy már élt mosoly
és lefényképezett tekintetedből étellel kérdő nézés riad felém.
Hív. Vissza hová? Mennem hogyan? Mikor odaérem?
Hiszen ez az egész jelenés „történik” mindössze néhány fényképen.
Tudom, bármikor eltehetném, akár össze is téphetem
mind a fényképeket, hogy ne fájjanak,
hogy ne mutassák meg nekem, mint egy tárgyat:
az időt, az időket, a feljűk képzelt időtlenséget,
a bátor ifjúságot, sugaras mosolyod, nevető nézésed,
immár életfogytiglan múlttá „rögzített”
tökéletes Teségedet, veled időző énségemet,
hiszen nyilvánvaló, hogy mindkettő
csak káprázat lett mostra és végleges elváltozást – jövőtlenséget – szenvedett.*

Rügen, 1980. augusztus

Gitivel

*Balti fények. A felbők fehérek,
mint Kap Arkona zuhanó-meredek
falán a messzelátzó mészköszirtek.
Szinte közeledni vélem Caspar David Friedrichet,
állvánnyal, vászonnal, palettával, ecsettel,*

hogy rögzítse, sietve, ilyen látszólag békésnek
a zord rügeni partokat, a mezítlábas leányzókat,
mielőtt Gotland, Öland, Bornholm felől a támadó szélrohamoknak
fekete felhő-flottája színét ólomra váltja
a még most oly távlatos, sugaras égboltozaton.
Késik a rügeni festő... ó, hiszen Friedrich már rég halott.
Hirtelen alkonyodnak a balti hullámok,
de a lengésbe lökött vizek már nem nyugszanak meg:
halászbárkák raja fordul vissza a partnak,
de a dűnéket már elérte a bombázó vihar.
Nézd, Giti, egy rügeni leány mégsem
menekül, tünődve ül a néptelen strand-szegélyen,
a dagályok-kihordta, tenger-formálta köveken,
ó, nagyon szeretnék tünődésének emléke
lenni,
az a férfi szívesen lennék,
akit e vihar-megnyílásban
- bármily halványan -
mégis magában futólag felidéz.

